

2020 m. balandžio 22 d.

Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai

S. Daukanto a. 3, LT-0112 Vilnius

El. p.: kanceliarija@prezidentas.lt

Lietuvos Respublikos Seimui

Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius

El. p.: priim@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

El. p.: LRVkanceliarija@lrv.lt

Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

Gedimino pr. 39, LT-01104 Vilnius

El.p.: kanc@eimin.lt

Siunčiama elektroniniu paštu

DĖL NUOMOS ĮSIPAREIGOJIMŲ NAŠTOS VERSLUI MAŽINIMO KONCEPCIJOS

Asociacija „Investors' Forum“ (toliau – **Investuotojų forumas**) susipažino su 2020 m. balandžio 15 d. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos suformuota ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikta Nuomos įsipareigojimų naštos verslui mažinimo koncepcija (toliau – **Koncepcija**) ir šiuo raštu teikia pastabas ir pasiūlymus.

Kaip žinia, Koncepcijoje be kita ko numatyta, kad kompensacija yra teikiama įmonėms ir verslininkams (išskyrus valstybės ir savivaldybių įmones ir įmones, kuriose 25 procentus ir daugiau įmonės akcijų, pajų ar kitokių dalyvavimą įmonės kapitale žyminčių kapitalo dalių arba 25 procentus ir daugiau įmonės dalyvių balsų tiesiogiai ar netiesiogiai, atskirai arba kartu turi valstybė ir (ar) savivaldybė). Taip pat numatyta, kad kompensacija teikiama tik įmonėms, kurių pagrindinės vykdomo veiklos pakliūva į Lietuvos Respublikos

Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarime Nr. 207 (toliau – **Nutarimas**) nurodytų draudžiamų vykdyti veiklų sąrašą.

Pagal koncepciją, kompensuojama iki 50 proc. nuomos kainos, jei įmonei nuomotojas suteikia ne mažesnę kaip 30 proc. nuomos mokesčio nuolaidą. Kompensacija teikiama už karantino galiojimo laikotarpį ir 2 mėn. po jo taikytą nuomos mokesťį.

2020 m. balandžio 15 d. Vyriausybė vykusiame pasitarime pritarė koncepcijai ir pavedė Finansų ministerijai parengti teisės aktus, reikalingus skirti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai lėšų koncepcijai įgyvendinti.

2020 m. balandžio 21 d. viešai skelbiama, kad 2020 m. balandžio 20 d. vykusiame neformaliame Vyriausybės pasitarime iš esmės susitarta dėl koncepcijos ir yra numatoma, kad lengvatos būtų taikomos tik smulkiam ir vidutiniam verslui.

Pirmiausia pažymėtina, kad sprendimas nukrypti nuo pirminio koncepcijoje numatyto remiamų subjekto rato ir nuomos įsipareigojimų naštos verslui mažinimo subsidijas teikti tik smulkiam ir vidutiniam verslui gali prieštarauti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam asmenų lygybės, nediskriminavimo ir privilegijų neteikimo principui.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra pažymėjęs, kad: (i) konstitucinio asmenų lygybės principo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant¹; (ii) konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokio dydžio skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas²; (iii) vertinant, ar pagrįstai yra nustatytas skirtingas reguliavimas, būtina atsižvelgti į konkrečias teisinės aplinkybes; pirmiausia turi būti įvertinti asmenų ir objektų, kuriems taikomas skirtingas teisinis reguliavimas, teisinės padėties skirtumai³; Konstitucinio asmenų lygiateisiškumo principo pažeidimas kartu yra konstitucinių teisingumo, darnios visuomenės imperatyvų, taigi ir konstitucinio teisinės valstybės principo, pažeidimas⁴.

Investuotojų forumo vertinimu, remiamų subjektų segregacija būtų teisiškai nepagrįsta, diskriminuotų ta pačia veikla užsiimančius subjektus. Pažymėtina, kad Nutarimu įvesti ribojimai privataus sektoriaus veiklai yra taikomi visuotinai, t. y. nepriklausomai nuo to, ar tam tikra veikla užsiima smulkus, vidutinis ar stambus verslas. Vadinasi, tokių ribojimų, be kita ko darančių įtaką ir nuomos sutarčių vykdymui, ekonominius padarinius (drastiškai kritusi apyvarta, likvidumo užtikrinimo problemos ir kt.) jaučia iš esmės visi verslo subjektai, besinuomojantys patalpas ribojamai veiklai vykdyti.

Smulkiojo ar vidutinio verslo subjektų atskyrimo kriterijai grindžiami turimų darbuotojų, metinių pajamų ir įmonės balanse nurodyto turto verte, tačiau tai objektyviai neparodo ir nepagrindžia, kad smulkus ir (ar) vidutinis verslas, lyginant su stambiu verslu, patiria didesnes ar mažesnes ekonomines pasekmes, susijusias su karantino režimu įvestais ribojimais – tokias ekonomines pasekmes jaučia iš esmės visi komercinė ūkinė veiklą vykdytys nuomininkai ir, atitinkamai, nuomotojai, nepriklausomai nuo jų dydžio

¹ Konstitucinio Teismo 2011 m. gruodžio 22 d. nutarimas.

² Konstitucinio Teismo 2010 m. gegužės 13 d. nutarimas.

³ Konstitucinio Teismo 2010 m. gegužės 28 d. nutarimas.

⁴ Konstitucinio Teismo 2013 m. balandžio 30 d. nutarimas

proporcingai vykdomos veiklos mastui. Dar daugiau, pasekmės nedarbo augimui Lietuvoje stambaus verslo nesėkmės atveju yra žymiai didesnės.

Atitinkamai, Investuotojų forumas nori išreikšti susirūpinimą dėl to, kad tam tikrus verslo subjektus išskyrus iš Konceptijoje nustatomų lengvatų taikymo apimties, nebūtų įvertinami ir pagrindžiami teisiniai padėties skirtumai, lemiantys remiamų subjektų rato susiaurinimą iki smulkaus ir vidutinio verslo. Tokiu būdu vieniems verslo subjektams, užsiimantiems tuo pačiu verslu, lygiai taip pat investuojantiems savo lėšas, kuriantiems ekonominį prieaugį, tačiau esant priskirtiems prie vienos ar kitos verslo subjektų grupės, yra sudaromos nevienodos, nesąžiningos sąlygos išlikti bei konkuruoti tarpusavyje.

Ypač atkreiptinas dėmesys į tai, kad atskirų subjektų atskyrimas ir nelygiateisis traktavimas Konceptijos rėmuose skatina verslo subjektų susipriešinimą, prieštarauja deklaruojamam solidarumo principui.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašome:

- **Taikyti visiems vienodas ir nediskriminuojančias nuompinigių kompensavimo taisykles, tai yra neišskiriant tik smulkaus ir vidutinio verslo;**
- **Laikytis 2020 m. balandžio 15 d. Vyriausybės vykusiame pasitarime pritartos Konceptijos, esant poreikiui papildomai diferencijuojant paramą pagal patiriamų nuostolių dydį ar kitus visiems vienodus kriterijus.**

Pagarbiai,

Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė